YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)
13 päivänä heinäkuuta 1995 *

Asiassa C-474/93,

jonka Arrondissementsrechtbank te Zwolle (Alankomaat) on saattanut tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehdyn yhteisöjen tuomioistuimen suorittamasta yleissopimuksen tulkinnasta 3 päivänä kesäkuuta 1971 tehdyn pöytäkirjan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Hengst Import BV

vastaan

Anna Maria Campese

ennakkoratkaisun edellä mainitun 27 päivänä syyskuuta 1968 tehdyn yleissopimuksen (EYVL 1972 L 299, s. 32) 27 artiklan 2 kappaleen tulkinnasta sellaisena kuin se on muutettuna 9 päivänä lokakuuta 1978 Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tehdyllä sopimuksella (EYVL L 304, s. 1 ja muutettu teksti s. 77),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. Gulmann, tuomarit J. C. Moitinho de Almeida (esittelevä tuomari) ja D. A. O Edward,

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

julkisasiamies: F. G. Jacobs,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

— Hengst Import BV:n puolesta asianajaja H. F. Hoogeveen, Zwolle,

— Campesen puolesta asianajaja A. A. Renken, Zwolle,

— Italian hallitus, asiamiehinään professori, ulkoasiainministeriön oikeudellisen osaston päällikkö U. Leanza, avustajanaan valtion asiamies O. Fiumara,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen osaston virkamies P. van Nuffel,

ottaen huomioon esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan julkisasiamiehen 4.5.1995 pidetyssä käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Arrondissementsrechtbank te Zwolle (jäljempänä Arrondissementsrechtbank) on tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehdyn yleissopimuksen yhteisöjen tuomioistuimen tulkintavallasta 3 päivänä kesäkuuta 1971 tehdyn pöytäkirjan mukaisesti

pyytänyt päätöksellään 15.12.1993, joka on saapunut tuomioistuimen kirjaamoon 20.12.1993, ennakkoratkaisua edellä mainitun yleissopimuksen (EYVL 1972 L 299, s. 32) 27 artiklan 2 kappaleen tulkinnasta sellaisena kuin se on muutettuna 9 päivänä lokakuuta 1978 Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tehdyllä sopimuksella (EYVL L 304, s. 1 ja muutettu teksti s. 77, jäljempänä yleissopimus).

2 Kysymys on esitetty riita-asiassa Campese, jonka kotipaikka on Italiassa, vastaan yhtiö Hengst BV (jäljempänä Hengst), jonka kotipaikka on Alankomaissa, joka koskee osittain maksamattomia laskuja kenkien toimittamisesta vuosina 1987 ja 1988.

3 Campese on ryhtynyt yksinkertaistettuun perimismenettelyyn *procedimento d'ingiunzione* (maksamismääräysmenettely) ja pyytänyt Tribunale di Tranin presidenttiä antamaan *decreto ingiuntivo*n (maksamismääräys), jossa Hengst velvoitettaisiin suorittamaan hänelle 11 214 875 Italian liiran (ITL) suuruinen summa korkoineen ja kuluineen.

4 *Procedimento d'ingiunzione* on yksinkertaistettu menettely, jossa velkoja voi saada velallista vastaan täytäntöönpanokelpoisen asiakirjan hakemuksella, jota ei ensiksi tarvitse toimittaa vastapuolelle.

5 Menettelyssä velkoja pyytää tuomioistuinta antamaan velalliselle määräyksen maksaa vaadittu summa tai toimittamaan tavarat yleensä 20 päivän määräajassa (siviiliprosessia koskevan lain 641 pykälä; laki jäljempänä CPC) ja liittää hakemukseensa sitä tukevan todistusaineiston. CPC:n 643 pykälän 2 momentin mukaan määräyksen ja sitä koskevan hakemuksen jäljennökset annetaan tiedoksi vastaajalle. Säännöksen 3 momentissa todetaan, että oikeudenkäynti tai muu menettely tulee vireille tällä yhteisellä tiedoksiannolla. Vastaaja voi vastustaa määräystä tiedoksiantohetkestä lähtien siihen asti, kunnes vapaaehtoista velvoitteen täyttämistä varten CPC:n 641 pykälän mukaisesti asetettu määräaika päättyy.

6 Periaatteessa maksamismääräys ei ole sellaisenaan täytäntöönpanokelpoinen, vaan vastustamiselle asetetun määräajan päättymisen jälkeen kantajan pyynnöstä tuomioistuin antaa luvan täytäntöönpanoon. Kantaja voi kuitenkin vaatia väliaikaista täytäntöönpanoa, jos saatava perustuu vekseliin, pankkivekseliin, shekkiin, tiettyihin muihin siirrettäviin asiakirjoihin taikka notaarin tai muun toimivaltaisen viranomaisen antamaan asiakirjaan (CPC:n 642 pykälän 1 momentti). Tuomioistuin voi antaa luvan väliaikaiseen täytäntöönpanoon myös, jos täytäntöönpanon viivästyminen voi aiheuttaa vakavaa haittaa (CPC:n 642 pykälän 2 momentti).

7 Jos vastaaja vastustaa maksamismääräystä määräajassa, alkaa tavanomainen riitaasian oikeudenkäynti, jossa molemmat osapuolet ovat paikalla (CPC:n 645 pykälä). Jollei vastaaja kuitenkaan vastusta, kantajan vaatimuksesta tuomioistuin julistaa määräyksen olevan täytäntöönpanokelpoinen. Jos tuomioistuin epäilee, ettei vastaaja tiennyt määräyksestä, tuomioistuimen on edellytettävä, että määräys on ensin annettava uudelleen tiedoksi (647 pykälä).

8 Tämän pääasian oikeudenkäynnissä Tribunale di Tranin presidentti on 1.4.1989 antanut maksamismääräyksen. Tämä määräys yhdessä hakemuksen kanssa on annettu tiedoksi Hengstille Alankomaihin 23.5.1989 Arrondissementsrechtbank te Zwollen välityksellä oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta ulkomailla siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 15 päivänä marraskuuta 1965 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti.

9 Todettuaan, että *decreto ingiuntivo* oli asianmukaisesti annettu tiedoksi vastaajalle, ja että 20 päivän määräaika oli kulunut Hengstin vastustamatta maksamismääräystä, Tribunale di Tranin presidentti vahvisti 31.7.1989 määräyksen täytäntöönpanovaikutukset. Tribunale di Tranin kirjaaja liitti tämän julistuksen *decreto ingiuntivo*on.

10 Arrondissementsrechtbank te Zwollen presidentti antoi määräyksellään 20.11.1990 luvan *decreto ingiuntivo*n täytäntöönpanoon Brysselin yleissopimuksen 31 artiklan mukaisesti, jonka mukaan "sopimusvaltiossa annettu tuomio, joka siinä valtiossa

on täytäntöönpanokelpoinen, on pantava täytäntöön toisessa sopimusvaltiossa (*täytäntöönpanovaltio*), kun tuomio asiaan osallisen hakemuksesta siellä on julistettu täytäntöönpanokelpoiseksi". Campese toimitti tämän määräyksen 6.12.1990 tiedoksi Hengstille.

11 Hengst vastusti määräystä Arrondissementsrechtbank te Zwollessa vedoten yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleeseen, jonka mukaan tuomioita ei tunnusteta, jos haastehakemusta tai vastaavaa asiakirjaa ei ole annettu asianmukaisesti tiedoksi niin hyvissä ajoin, että vastaaja on voinut valmistautua vastaamaan asiassa. Hengstin mukaan maksamismääräyksen ja sitä koskevan hakemuksen jäljennöksen tiedoksiannon ei voida katsoa olevan tämän säännöksen mukainen haastehakemus tai muu vastaava asiakirja. Siksi Tribunale di Tranin antamaa maksamismääräystä ei voida tunnustaa ja panna täytäntöön yleissopimuksen perusteella.

12 Koska Arrondissementsrechtbank ei ollut varma yleissopimuksen tulkinnasta, se esitti yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

Onko Italian siviiliprosessia koskevan lain IV osan mukaista *decreto ingiuntivoa* (633—656 pykälä) joko yhdessä maksamismääräyshakemuksen kanssa tai itsenäisesti pidettävä Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa, 46 artiklan 2 kappaleessa tai 20 artiklan toisessa kappaleessa tarkoitettuna "haastehakemuksena tai muuna vastaavana asiakirjana"?

13 Yhtäältä on syytä huomata, että tässä on tulkittava vain yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaletta, sillä ennakkoratkaisukysymyksessä myös mainitut yleissopimuksen 20 ja 46 artiklan 2 kappale eivät liity oikeudenkäyntiin pääasiassa. Itse asiassa 20 artiklan määräykset on osoitettu sille tuomioistuimelle, joka tuomion on antanut eikä tunnustavalle tuomioistuimelle. Mitä tulee 46 artiklaan, pääasian oikeudenkäynti ei näytä koskevan sitä, onko Campese toimittanut tunnustamis- ja täytäntöönpanomenettelyn aikana asiakirjan, josta ilmenee, että haastehakemus on annettu asianmukaisesti tiedoksi alkuperäisessä menettelyssä, niin kuin tässä

säännöksessä määrätään sellaisissa tapauksissa, joissa tuomio on annettu poisjäänyttä vastaajaa vastaan.

14 Toisaalta on syytä panna merkille, että maksamismääräys on juuri sellainen päätös, joka voidaan tunnustaa ja panna täytäntöön yleissopimuksen III osaston määräysten mukaisesti, koska se on voinut olla kontradiktorisen tutkinnan kohteena siinä valtiossa, jossa se on annettu ennen kuin sen tunnustamista ja täytäntöönpanoa on pyydetty Alankomaissa (ks. asia 125/79, Denilauler, tuomio 21.5.1980, Kok. 1980, s. 1553, 13 kohta).

15 Itse asiassa CPC:n 645 pykälän mukaan Hengst olisi voinut vastustaa Tribunale di Tranissa *decreto ingiuntivoa* 20 päivän kuluessa sen tiedoksi antamisesta, jolloin vireille olisi tullut tavanomainen riita-asia.

16 Ennen kuin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleen käsitettä haastehakemus tai muu vastaava asiakirja voidaan tulkita, on ensin todettava, että kaikkien yleissopimuksen säännösten, sekä osaston II toimivaltaa koskevien määräysten että osaston III tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevien määräysten, tarkoituksena on turvata yleissopimuksen tavoitteiden puitteissa se, että oikeudellisiin päätöksiin johtavissa menettelyissä otetaan huomioon puolustautumisoikeudet (edellä mainittu tuomio asiassa Denilauler, 13 kohta).

17 Tämä edellytys on erityisen tärkeä, jos vastaaja ei ole ollut paikalla. Yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa turvataan nimenomaisesti se, ettei poisjäänyttä vastaajaa vastaan annettua päätöstä voida tunnustaa tai panna täytäntöön yleissopimuksen mukaan, jollei vastaajalla ole ollut mahdollisuutta puolustautua siinä tuomioistuimessa, jossa päätös on annettu (asia 166/80, Klomps, tuomio 16.6.1981, Kok. 1981, s. 1593, 9 kohta, ja asia C-123/91, Minalmet, tuomio 12.11.1992, Kok. 1992, s. I-5661, 18 kohta). Tällainen mahdollisuus on ollut tämän säännöksen mukaan silloin, kun haastehakemus tai vastaava asiakirja on annettu asianmukaisesti tiedoksi vastaajan kannalta riittävän hyvissä ajoin.

18 Jotta vastaaja voisi vastata asiassa, edellä mainitun asiassa Minalmet annetun tuomion 19 ja 20 kohdasta ilmenee, että yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetun haastehakemuksen tai muun vastaavan asiakirjan on oltava annettu tiedoksi ennen kuin tuomio julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi siinä valtiossa, jossa se on annettu.

19 Näistä perusteluista seuraa, että yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleen mukainen haastehakemus tai muu vastaava asiakirja tarkoittaa asiakirjaa tai asiakirjoja, joiden asianmukainen ja riittävän ajoissa suoritettu tiedoksianto antaa vastaajalle mahdollisuuden valvoa oikeuksiaan ennen kuin tuomio julistetaan täytäntöönpanokelpoiseksi siinä valtiossa, jossa se on annettu.

20 Koska yhtäältä asiakirjojen yhteisestä tiedoksiantohetkestä alkaa määräaika, jonka kuluessa vastaajalla on mahdollisuus vastustaa hakemusta ja toisaalta, koska kantaja ei voi saada täytäntöönpanokelpoista päätöstä ennen tämän määräajan päättymistä, *decreto ingiuntivo*a ja kantajan hakemusta on pidettävä yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna haastehakemuksena tai muuna vastaavana asiakirjana.

21 Tässä tapauksessa on tärkeää korostaa, että haastehakemus sisältää maksamismääräyksen ja sitä koskevan hakemuksen. *Decreto ingiuntivo* on itse asiassa yksinkertainen lomake, jonka ymmärtämiseksi on luettava myös sitä koskeva hakemus. Vastaavasti jos vastaajalle annetaan tiedoksi pelkkä hakemus, hän ei voi päättää, pitääkö hänen ryhtyä vastaamaan asiassa, koska *decreto ingiuntivo*n puuttuessa hän ei voi tietää, onko tuomioistuin hyväksynyt vai hylännyt hakemuksen. Sitä paitsi CPC:n 643 pykälässä säädetään, että sekä *decreto ingiuntivo* että sitä koskeva hakemus on annettava tiedoksi yhdessä; pykälästä ilmenee myös, että tiedoksiannolla asia tulee vireille tuomioistuimessa.

22 Komissio on yhteisöjen tuomioistuimelle esittämissään kirjallisissa huomautuksissa esittänyt Tribunale di Tranin päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa vastaan perustelun, jollaista ei ole esitetty kansallisessa tuomioistuimessa. CPC:n 633 pykälän 3 momentin viimeisen kohdan mukaan "maksamismääräystä ei voida antaa, jos se pitää 643 pykälän mukaisesti antaa tiedoksi vastaajalle Italian alueen

tai Italian määräämisvallassa olevien alueiden ulkopuolella". Korostaen, että tässä tapauksessa tiedoksianto suoritettiin Alankomaissa, komissio katsoo, että kyseessä ei voi olla yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleen mukainen haastehakemus. Näin ollen hollantilainen tuomioistuin voisi kieltäytyä tunnustamasta Tribunale di Tranin päätöstä, koska haastehakemus on annettu virheellisesti tiedoksi.

23 Tätä näkökantaa ei voida hyväksyä.

24 Ensiksikin 27 artiklan 2 kohdan tarkoituksena on vain varmistaa, että haastehakemus tai muu vastaava asiakirja on annettu tiedoksi asianmukaisesti ja niin hyvissä ajoin, että vastaajalla on mahdollisuus puolustautua. Siinä ei anneta tunnustavalle tuomioistuimelle oikeutta kieltäytyä tunnustamasta tai panemasta täytäntöön päätöstä sillä perusteella, että tapauksessa on mahdollisesti rikottu tiedoksiantoa koskevia tai muita oikeussääntöjä siinä valtiossa, jossa päätös on tehty.

25 Toiseksi kansallisen tuomioistuimen mahdollinen CPC:n 633 pykälän 3 momentin viimeisen kohdan määräyksen laiminlyönti ei ole mikään 27 artiklan muissa säännöksissä tarkoitettu syy kieltäytyä tunnustamasta päätöstä eikä mikään yleissopimuksen 28 artiklassa luetelluista tarkoin rajatuista tapauksista, joissa sen valtion tuomioistuin, jossa tunnustamista vaaditaan, voi tutkia seikat, joihin tuomion antanut tuomioistuin on perustanut toimivaltansa.

26 On siis syytä vastata kansalliselle tuomioistuimelle, että Italian siviiliprosessia koskevan lain IV osan mukaista *decreto ingiuntivoa* (633—656 pykälä) on yhdessä maksamismääräyshakemuksen kanssa pidettävä Brysselin yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa tarkoitettuna "haastehakemuksena tai muuna vastaavana asiakirjana".

Oikeudenkäyntikulut

27 Asiassa tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Italian hallitukselle ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Koska esitetty oikeudenkäyntikuluvaatimus kuuluu pääasian asianosaisten osalta kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevaan oikeudenkäyntiin, kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto)

on ratkaissut Arrondissementsrechtbank te Zwollen 15.12.1993 esittämän kysymyksen seuraavasti:

Italian siviiliprosessia koskevan lain IV osan mukaista *decreto ingiuntivo*a (633—656 pykälä) on yhdessä maksamismääräyshakemuksen kanssa pidettävä tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden täytäntöönpanosta yksityisoikeuden alalla 27 päivänä syyskuuta 1968 tehdyn yleissopimuksen 27 artiklan 2 kappaleessa sellaisena kuin se on muutettuna 9 päivänä lokakuuta 1978 Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittymisestä tehdyllä sopimuksella tarkoitettuna "haastehakemuksena tai muuna vastaavana asiakirjana".

Gulmann Moitinho de Almeida Edward

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä heinäkuuta 1995.

Kirjaaja

R. Grass

Kolmannen jaoston puheenjohtaja

C. Gulmann